

Regionų komiteto nuomonė. „Horizontas 2020“ (bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa)

(2012/C 277/14)

REGIONŲ KOMITETAS

išdėsto šias pagrindines mintis:

- pasiūlytame Tarybos reglamente ir programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo planuose turi būti skiriama daugiau dėmesio ir užtikrinamas didesnis poveikis realaus gyvenimo praktikai, t. y. vietos ir regionų lygmuo turi būti skatinamas aktyviai dalyvauti siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų;
- programos „Horizontas 2020“ trijų ramsčių sistema labai padidina Europos mokslinių tyrimų pridėtinę vertę;
- pagal programą „Horizontas 2020“ turėtų būti finansuojami moksliniai tyrimai ir koncepcijų bei metodų, reikalingų regionų ir miestų, mokslo įstaigų ir verslo įmonių tarpusavio bendradarbiavimui inovacijų ir žinių perkėlimo į rinką srityje, kūrimas;
- moksliniams tyrimams, taikomajai veiklai ir inovacijoms (MTTVI) regionų ir miestų pagrindinėje politinėje darbotvarkėje turėtų būti skiriama svarbi vieta. Pagal programą „Horizontas 2020“ ir sanglaudos politiką skiriamomis lėšomis turėtų būti finansuojamas koncepcijų, priemonių ir būtinų sąlygų kūrimas, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų aktyviai skatinti diegti inovacijas, rizikuoti ir investuoti į praktinį mokslinių tyrimų ir inovacijų taikymą siekiant užtikrinti, kad bus atsižvelgta į regionų ypatumus;
- RK siūlo, kad vienas iš strateginių programos „Horizontas 2020“ tikslų būtų Europos atvirų inovacijų kultūros sukūrimas pasinaudojant tam skirtomis programomis ir kitomis priemonėmis. Inovacijų sistemos, didelio poveikio technologijos, viešieji pirkimai ir mokslinių tyrimų infrastruktūra turi būti itin tobulinami;
- bendrosios programos atnaujinimas reišia programos praktikos supaprastinimą ir ES finansuojamų MTTVI projektų poveikio didinimą;
- norint pasiekti nustatytus tikslus, reikia keisti ir mąstyseną. RK ragina regionus pradėti kurti europinius konsorciumus, apimančius įvairius gebėjimus, kad būtų kuriamos pažangios socialinės inovacijos, kurios būtų naudojamos Europos mastu;
- Europos inovacijos ir technologijos institutas (angl. EIT) gali duoti ypatingos pridėtinės vertės ir regionų lygmeniu.

Pranešėjas

Markku MARKKULA (FI / ELP), Espu miesto tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.)

COM(2011) 809 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS*Pagrindinė mintis Nr. 1*

Pasiūlytame Tarybos reglamente ir programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo planuose turi būti skiriama daugiau dėmesio ir užtikrinamas didesnis poveikis realaus gyvenimo praktikai, t. y. vietos ir regionų lygmuo turi būti skatinamas aktyviai dalyvauti siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų

1. Komisijos pasiūlymai – puikus atskaitos taškas apibrėžiant ES mokslinių tyrimų, taikomąją ir inovacijų (MTTVI) veiklą kitam 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui. Visi regionai ir regionų lygmeniu veikiantys subjektai gali ir turėtų veiksmingai taikyti žinias. Todėl labai svarbu visoje Europoje skleisti ir toliau tobulinti MTTVI rezultatus.

2. Norint pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus, svarbu, kad ES sanglaudos politika prisidėtų prie gebėjimų bazės stiprinimo ir inovacijų diegimo vietos lygmeniu, taip pat prie reikalingų priemonių kūrimo ir bendradarbiavimo, skatinančių Europos regionų tarpusavio bendradarbiavimą. Šios priemonės ir bendradarbiavimas taip pat reikalingi pritaikant programos „Horizontas 2020“ rezultatus regionų ir vietos lygmeniu. Pagal programą „Horizontas 2020“ finansuojami visi regionų moksliniai tyrimai turėtų turėti „pasaulinio kompetentingumo“ aspektą, paremtą pažangios specializacijos principais. Be to, veiklos programose ir mokslinių tyrimų, inovacijų ir pažangios specializacijos strategijose taip pat turėtų būti tinkamai atspindėtas glaudesnis programos „Horizontas 2020“ ir struktūrinių fondų ryšys.

3. Komisijos pasiūlymai atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus. Programos „Horizontas 2020“ priemonės ketinama taikyti ten, kur įgyvendinamos ES lygmeniu jos padėtų sukurti kuo didesnę pridėtinę vertę ir turėtų kuo didesnę poveikį. Jomis galima sustiprinti bendrus mokslinių tyrimų ir inovacijų principus, užtikrinti valstybių narių paramą mokslinių tyrimų veiklai ir išvengti dubliavimosi. Ypač svarbu tai, kad programa „Horizontas 2020“ gali padėti pasiekti kritinę masę pagrindiniuose sektoriuose, prisiimti didelę riziką ir vykdyti ilgalaikę MTTVI veiklą, nes ji leidžia paskirstyti riziką ir pasiekti tokį veiklos mastą ir masto ekonomiją, kokios kitaip pasiekti neįmanoma.

REGIONŲ KOMITETAS

4. pabrėžia programos „Horizontas 2020“ svarbą. Numatytas 80 mlrd. EUR finansavimas yra visiškai pagrįstas ir užtikrina būtina minimumą atsižvelgiant į programos reikšmę įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ ir kitų sričių Sąjungos politiką,

taip pat kuriant Europos mokslinių tyrimų erdvę ir užtikrinant jos veikimą. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Europa turi atsigausti po finansų krizės ir, atlikdama savo vaidmenį pasaulyje, sukurti tvirtą pagrindą įgyvendinti pasirinktus prioritetus, programoje „Horizontas 2020“ turi būti numatytos priemonės, sutelktos į realaus gyvenimo praktikos pokyčius ir garantuojančios greitesnę rezultatą visuomenei – naujas darbo vietas, pažangų augimą ir didesnę gerovę tiek artimoje, tiek tolimoje ateityje;

5. palankiai vertina programos „Horizontas 2020“ tikslą vykdant mokslinius tyrimus sukurti daugiau inovacijų atsižvelgiant į inovacijų potencialą. Todėl labai svarbu, kad dar prieš prasidedant naujosios programos įgyvendinimo laikotarpiui regionų lygmens politikai ir vietos universitetai bei mokslinių tyrimų institutai pradėtų aktyviai kurti bendras regionines inovacijų strategijas ir jų įgyvendinimo programas, strategiškai pagrįstas pažangia specializacija ir bendrai finansuojamas iš įvairių šaltinių, taip pat savivaldybių biudžetų, privačių rėmėjų lėšų ir įvairių ES finansinių priemonių. Šiuo požiūriu svarbu užtikrinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkės ir nacionalinių bei regioninių strategijų tarpusavio koordinavimą;

6. ragina vertinti programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo planus (turinį, finansavimo objektus, priemones) pagal jų poveikį, ypač jų skatinamąją įtaką visoje Europoje vykdomai MTTVI veiklai. Pinigine prasme „Horizontas 2020“ yra plati programa (2014–2020 m. laikotarpiu jai numatyta 80 mlrd. EUR). Vis dėlto Marie Curie veiksmams skirtas biudžetas, 2013 m. siekęs 1 mlrd. EUR, yra sumažintas ir 2014 m. sudarys vos 0,7 mlrd. EUR. Atsižvelgiant į šios programos naudą, šioms veiksmams skiriamas finansavimas turėtų labiau prilygti Europos mokslinių tyrimų tarybai skiriamam finansavimui. Be to, turint omenyje tai, kad programa „Horizontas 2020“ sudaro tik kelis procentus visos Europos MTTVI veiklos, sprendimai turėtų būti priimami dėl visos Europos MTTVI sistemos, o programai „Horizontas 2020“ numatytos lėšos panaudojamos pagal griežtai nustatytus prioritetus;

7. pakartoja ⁽¹⁾, kad visiems valstybių narių valdžios lygmenims – vietos, regionų ir centriniam – reikia padaryti drąsius praktinius žingsnius suteikiant daugiau atsakomybės ir įtraukiant visus kitus suinteresuotuosius subjektus. Nacionalinės reformų programose turi būti pripažintas svarbus vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo rengiant ir įgyvendinant strategiją „Europa 2020“. Be to, vadovaujantis tokiu požiūriu, visi pagrindiniai dalyviai turi jausti bendrą atsakomybę ir įgyvendinant teritorinius paktus orientuotis į regioninę MTTVI veiklą;

⁽¹⁾ CdR 72/2011 fin.

8. ragina miestus ir regionus atlikti lemiamą vaidmenį kuriant naujoviškus bendrus projektus – viešojo ir privataus sektorių bei žmonių partnerystes, kuriuose didesnis vaidmuo suteikiamas naudotojams, atviroms inovacijoms ir pažangių žinių panaudojimui siekiant sustiprinti MTTVI veiklą, būtiną norint sukurti novatoriškus visuomenės uždavinių sprendimo būdus. Kadangi, kaip nurodyta programoje „Horizontas 2020“, Europai nustatytas tikslas tapti pasauline lydere sprendžiant didžiausius visuomenės uždavinius, MTTVI veikla savo pobūdžiu turi būti daugiadisciplininė, apimanti daugelį sektorių, daugiamatė ir daugiakultūrinė, o tam reikia aktyvaus ir realaus dalyvavimo. Laboratorijos jau nebėra tik tradicinės universitetų infrastruktūros dalis, bet sudaro ištisas regionines inovacijų ekosistemas, naudojamas įvairių pagal naudotojų poreikius sukurtų inovacijų – naujų produktų, procesų, struktūrų ir sistemų, kurias prireikus galima keisti ir plėsti, – prototipams operatyviai išbandyti. Be aktyvaus vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimo jų nebūtų galima įkurti ir išlaikyti;

9. pabrėžia, kad, norint užtikrinti regioninės ir mokslinių tyrimų politikos sinergiją, svarbu programoje „Horizontas 2020“ numatyti regioninį aspektą. Todėl Komitetas prašo palikti galioti programos „Horizontas 2020“ priemones ir programas, pavyzdžiui, „Žinių regionų“ iniciatyvą ir „gyvasias“ laboratorijas. Šios programos, kurioms būdingas stiprus regioninis aspektas, regioninis dalyvavimas ir regioninis poveikis, stiprina regionų inovacijų diegimo potencialą ir neapsiriboja paprastu „dalijimusi žiniomis“;

10. ragina nenutraukti „Žinių regionų“ iniciatyvos, net ir motyvuojant tuo, kad panaši veikla organizuojama ir didele dalimi finansuojama iš sanglaudos politikos fondų. Atvirkščiai, „Žinių regionų“ iniciatyvą reikėtų panaudoti kaip priemonę plėtoti regionų kompetenciją, todėl reikėtų didinti jos mastą. „Žinių regionai“ gali būti labai svarbi priemonė paskatinti regionus ir padėti jiems pereiti prie pažangios specializacijos ir sudaryti sąlygas tvirtesniai europiniam bendradarbiavimui ir lyginamajam mokymuisi vieniems iš kitų. Lyginamasis mokymasis vieniems iš kitų – tai procesas, kurio metu per lyginamąją analizę ir mokymąsi vieniems iš kitų kartu kuriami sisteminiai pokyčiai;

11. siūlo „Žinių regionams“ prisiimti ypatingą vaidmenį finansuojant regionų veiklos integravimo į įvairias pavyzdines iniciatyvas galimybių tyrimus, kad būtų užtikrintas vaisingas europinis bendradarbiavimas. Tad vienas iš „Žinių regionų“ tikslų turėtų būti moksliniais tyrimais pagrįstų regioninių ekosistemų konkurencingumo didinimas skaitmeninės darbotvarkės ir tausiai išteklius naudojančių technologijų srityse Europoje ir visame pasaulyje, tokiu būdu atveriant naujų verslo galimybių šiame procese dalyvaujančioms MVI, kurios atlieka esminį vaidmenį panaudojant inovacijas komerciniais tikslais ir jas įgyvendinant;

12. reiškia susirūpinimą, kad nei pasiūlytoje 2014–2020 m. Europos Sąjungos daugiamečioje finansinėje programoje, nei programoje „Horizontas 2020“ neminima programos „Pažangi energetika Europai“ ateitis. Šiuo programavimo laikotarpiu ji buvo itin svarbi inovacijoms vietos valdymo, finansų inžinerijos,

vietos subjektų ir piliečių pritraukimo, ilgalaikės vizijos ir tinklaveikos srityse ir suteikė galimybę pradėti įgyvendinti įvairias iniciatyvas, pavyzdžiui, Merų pakta. Todėl ragina numatyti atskirą biudžeto išlaidų kategoriją programos „Horizontas 2020“ netechnologiniams sprendimams finansuoti siekiant remti programą „Pažangi energetika Europai“.

Pagrindinė mintis Nr. 2

Programos „Horizontas 2020“ trijų ramsčių sistema labai padidina Europos mokslinių tyrimų pridėtinę vertę

13. Norint padidinti Europos MTTVI veiklos poveikį regionams, būtina spręsti įvairius klausimus:

- a) didinti visuomenės informuotumą apie inovacijas ir MTTVI poveikį bei plėtrą,
- b) sukurti vertės matų sistemą, padėsiančią vertinti ir stiprinti regionų bendradarbiavimą sprendžiant svarbiausius visuomenės uždavinius ir kurti bei valdyti bendras atvirų inovacijų platformas ir viešojo ir privataus sektorių bei žmonių partnerystes,
- c) skatinti mokslininkų ir visuomenės dialogą ir per jį gilinti inovacijų ir išvalgumo sisteminio pobūdžio supratimą.

REGIONŲ KOMITETAS

14. pabrėžia, kad svarbiausi klausimai, susiję su visos Europos regionų MTTVI, yra šie:

- a) nustatyti MTTVI vaidmenį atnaujinant tradicinius viešojo sektoriaus procesus, įskaitant sprendimų priėmimą,
- b) padidinti ES pavyzdinių iniciatyvų rezultatų aktualumą ir pritaikomumą; tuo remiantis paspartinti tokios veiklos įgyvendinimą,
- c) panaudoti esamas mokslinių tyrimų ir inovacijų žinias plėtojant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir dalijantis geriausios praktikos pavyzdžiais bei kitomis aktualiomis žiniomis;

15. pabrėžia, kad trijų ramsčių programa „Horizontas 2020“ sudaro galimybes siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų. Turint omenyje, kad programa „Horizontas 2020“ orientuota į ES lygmens MTTVI veiklą, kuri turėtų būti valstybių narių ir regionų MTTVI katalizatorius, tobulinant programos „Horizontas 2020“ nuostatas ir praktiką reikėtų atsižvelgti į šias rekomendacijas:

- a) vertinimo ir finansavimo kriterijai turėtų būti orientuoti į pasaulinę kompetenciją; visa veikla vykdoma pasiremiant mokslinė patirtimi. Tačiau reikėtų pabrėžti, kad kiekvienam ramsčiui reikia parengti atskirus kompetencijos kriterijus: pirmam ramsčiui tai būtų mokslinė kompetencija, antram – pramonės inovacijų ir verslo atsinaujinimo kompetencija ir trečiam – visuomenės inovacijų kompetencija ir poveikis;
- b) pagal prioritetinį ramstį „Pažangus mokslas“ vis daugiau dėmesio reikėtų skirti ateities ir besiformuojančių technologijų reikšmei ir daugiadiscipliniam pobūdžiui. Poveikio vertinimo kriterijai, be mokslinių straipsnių ir patentų, turėtų apimti ir kitokio pobūdžio žinių srautus tarp įvairių dalyvių: nuo žinių kūrėjų ir naudotojų iki galutinių naudos gavėjų;
- c) pagal ramstį „Pramonės pirmavimas“ daugiausiai dėmesio turi būti skiriama įvairias technologijas sujungiantiems MTTVI siekiant padidinti Europos įmonių, visų pirma MVĮ, augimo potencialą. MVĮ reikėtų skatinti dalyvauti viešuose ir privačiuose konsorciuose. Sudėtingiems pramonės procesams reikia vis intensyvesnių MTTVI, o tam būtinas aktyvesnis MVĮ dalyvavimas. Technologijos turėtų būti vertinamos kaip spartaus vystymosi, net ir radikalių pokyčių, variklis, todėl labiausiai turėtų būti akcentuojamas skaitmeninimo, žmonių elgsenos ir rinkos dinamiškumo integravimas;
- d) ramsčio „Visuomenės uždaviniai“ dėmesio centras – geriausias Europoje sukauptos patirties pritaikymas vykdant didelio masto bendros kūrybos projektus, taip sudarant galimybes Europai diegti didelių sistemų lygmens struktūras atnaujinančius pokyčius išeinant už tradicinių ribų. Į vieną discipliną orientuoti moksliniai tyrimai nesuteikia pakankamai žinių, kad būtų galima išspręsti didelių visuomenės iššūkius. Dėmesį reikėtų nukreipti į daugiadisciplinę MTTVI veiklą, kurią vykdant būtų kuriamos minėtiems sistemų lygmens struktūras atnaujinantiems pokyčiams reikalingos koncepcijos ir komponentai. Moksliniai tyrimai turėtų būti pagrįsti eksperimentavimu ir bandymais. Geras pavyzdys – plati iniciatyvos „Pažangieji miestai“ veiklos sritis. Labai svarbi viso to dalis – galimybė keisti rezultatus atsižvelgiant į įvairias sąlygas Europoje;
- e) pasaulinio lygio rezultatų reikia ir trumpuoju laikotarpiu, ypač pagal ramstį „Visuomenės uždaviniai“, pagal kurį turėtų būti atnaujinta šiuo metu pernelyg nelanksti bendroji politika, kuri, be to, yra labai atitrūkusi nuo realiame pasaulyje vyraujančios praktikos. Skirtingoms programoms taikomos skirtingos finansavimo schemos atsižvelgiant į jų tikslus. Vienas galimų sprendimų – daugiaetapio finansavimo politika, pagal kurią deramas finansavimas būtų skiriamas kiekvienam etapui atskirai, o rezultatai būtų vertinami pagal kriterijus, kuriais būtų akcentuojama puiki kokybė. Į kitą lygį patektų tik tie projektai, kurie tenkina kokybės kriterijus. Lygiai būtų išskiriami pagal šiuos projektų etapus: 1) įgyvendinimo galimybių įvertinimas, 2) eksperimentavimas, 3) bendras žinių kūrimas ir 4) pateikimas rinkai bei išplėtimas. Pirmuoju etapu pagrindinis dėmesys būtų skiriamas sprendimų paieškai per plačią ir atvirą tarpusavio sąveiką. Antruoju etapu būtų išbandomos įvairios alternatyvos ir

parengiama sistemos koncepcija. Trečiuoju etapu geriausi mokslininkai išstobulintų reikalaujamus komponentus. Ketvirtuoju etapu būtų atliekami keli lygiagretūs taikomojo pobūdžio ir naujoves kitose srityse paskatinantys eksperimentai, kuriais būtų padidintas projekto poveikis visuomenei;

- f) pirmiau aprašyta daugiaetapė projektų praktika, – jei tik bus taikoma skaidriai ir jei rezultatai bus skleidžiami veiksmingai, – visiems regionams ir kitiems finansavimo pagal sanglaudos politiką gavėjams suteiktų daug vertingos informacijos apie jau esamą patirtį ir galimus taikomosios veiklos dalyvius.

Pagrindinė mintis Nr. 3

MTTVI regionų ir miestų pagrindinėje politinėje darbotvarkėje turėtų būti skiriama svarbi vieta. Pagal programą „Horizontas 2020“ ir sanglaudos politiką skiriamomis lėšomis turėtų būti finansuojamas koncepcijų, priemonių ir būtinų sąlygų kūrimas, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų aktyviai skatinti diegti inovacijas, rizikuoti ir investuoti į praktinį mokslinių tyrimų ir inovacijų taikymą siekiant užtikrinti, kad bus atsižvelgta į regionų ypatumus

16. Regionai turi geriau pasirengti pasinaudoti mokslinių tyrimų rezultatais. Tam reikia skirti daugiau dėmesio ir lėšų. Tuomet sukurta kompetencija, praktika ir priemonės turėtų būti naudojamos mokslinių tyrimų rezultatams paskleisti, kad jie būtų taikomi visoje Europoje. Tai galima pasiekti tik užtikrinant geresnį visų finansavimo priemonių, t. y. programos „Horizontas 2020“, sanglaudos politikos, taip pat nacionalinių, regionų ir vietos išteklių, panaudojimą. Tačiau nepakanka vien tik naudoti išteklius iš įvairių šaltinių; reikia keisti ir veiklos kultūrą bei administravimo praktiką. Visų pirma reikia skatinti regionų bendradarbiavimą ir bendrą mokymąsi, kaip veiksmingai naudotis strategijomis RIS3 (nacionalinėmis ir (arba) regioninėmis strategijomis pažangiajai specializacijai).

17. Tačiau programą „Horizontas 2020“ įgyvendinant kartu su kitomis ES finansavimo programomis, įskaitant struktūrinius fondus, turi būti užtikrinta, kad net tie regionai ir miestai, kurie netenkina kriterijų finansavimui iš šių fondų gauti, gautų paramą vadinamosios „trigubo sraigto“ (vietos ir regionų valdžios institucijų, žinių institutų ir pramonės) koncepcijos plėtojimui inovacijų ir žinių perkėlimo į rinką srityje. Todėl, atsižvelgiant ir į programos „Horizontas 2020“ svarbą visai Europai, programos biudžete turėtų būti numatyta konkreti lėšų suma tokių bendradarbiavimo ryšių moksliniams tyrimams ir plėtrai.

18. Norint pasiekti nustatytus tikslus, reikia keisti ir mąstyseną. RK ragina regionus pradėti kurti europinius konsorciumus, apimančius įvairius gebėjimus, kad būtų kuriamos pažangios socialinės inovacijos, kurios būtų naudojamos Europos mastu. Jis taip pat ragina padidinti regionų ir miestų veiklos gebėjimą pasinaudoti programa „Horizontas 2020“ ir kitomis panašiomis iniciatyvomis. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas visapusiškai panaudoti skaitmeninimą ir naujas didelio poveikio technologijas regionų inovacijų politikai modernizuoti.

Be to, RK

skatina regionus siekti labai reikalingų atvirų inovacijų laikantis viešojo ir privataus sektoriaus subjektų, universitetų ir kitų mokslo įstaigų į žmogų orientuotos partnerystės vizijos.

REGIONŲ KOMITETAS

19. pabrėžia, kad programa „Horizontas 2020“ papildo valstybėse narėse vykdomą MTTVI veiklą. Įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ visų pirma turėtų būti siekiama, kad programos ir kitos finansavimo priemonės, veikiančios kaip Europos inovacijų politikos katalizatoriai, skatintų novatoriškumą ir didintų įmonių, ypač MVĮ, dalyvavimą. Tam reikia skatinti rizikuoti, kadangi svarbios inovacijos dažnai siejasi su rizika; be to, reikia didinti MVĮ finansavimą, ypač skubiam inovacijų išbandymui, rinkodarai ir diegimui;

20. ragina keisti Jungtinio tyrimų centro vaidmenį siekiant padėti vietos ir regionų politikams priimti sprendimus remiantis naujausiais MTTVI rezultatais. To turėtų būti siekiama vykdant glaudų koordinavimą su naujausiais Pažangios specializacijos platformos laimėjimais. Rezultatai turėtų būti vertinami ne pagal ataskaitų ir kitų leidinių skaičių, o pagal eksperimentų finansavimą ir operatyvų prototipų išbandymą, vykdant mokslinius tyrimus gautų žinių pritaikymą praktikoje visoje Europoje ir tokiu būdu regionų ir vietos lygmeniu didinant gebėjimą atsinaujinti;

21. ypatingą dėmesį skiria būdams, užtikrinantiems, kad bus kuriamos ir įgyvendinamos naujos veiksmingos priemonės, pasižymintios stipriu regioniniu aspektu. Programoje „Horizontas 2020“ tikrai pateikiama politikos gairių. Konkrečioje programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo programoje aiškiai paminėti regioninės svarbos klausimai ir koordinavimas su sanglaudos finansavimo šaltiniais. Pagal prioritetą „Visuomenės uždaviniai“ numatoma panaikinti mokslinių tyrimų ir inovacijų atotrūkį Europoje, pavyzdžiui, suburiant geriausius mokslinių tyrimų institutus ir mažiau išsivysčiusius regionus, pripažįstant mažiau išsivysčiusiuose regionuose esančius kompetencijos centrus, sudarant sąlygas mokytis formuoti politiką regionų lygmeniu;

22. siūnčia stiprų signalą vietos ir regionų valdžios institucijoms ragindamas atlikti aktyvesnį vaidmenį įgyvendinant programą „Horizontas 2020“. Norėdamos iš programos „Horizontas 2020“ gauti kuo daugiau naudos, vietos ir regionų valdžios institucijos turi plėtoti teritorinį ir europinį bendradarbiavimą. Šiuo tikslu jos taip pat privalo išnaudoti visą Europos teritorinio bendradarbiavimo grupių (ETBG) potencialą (?). Visų pirma jos turi gebėti kurti bendras platformas (pavyzdžiui, inovacijų forumus ir bendradarbiavimui skirtas testavimo bazines, sujungdamos realią ir virtualiąją pasaulius), skirtas skatinti atviras inovacijas ir regioninių inovacijų ekosistemų kūrimą. Aktyvus europinis bendradarbiavimas užtikrintą masto ekonomiją ir atvertų platesnes rinkas vietos verslo įmonėms bei sudarytų sąlygas kitiems vietos lygmens laimėjimams. Pažangi specializacija – pagrindinis ir programos „Horizontas 2020“, ir sanglaudos politikos kelrodinis principas – atveria tam naujų galimybių;

23. pabrėžia, kad programa „Horizontas 2020“ turėtų būti įgyvendinama atsižvelgiant į MTTVI grandinės ir jos galutinių etapų sisteminį pobūdį, kitaip tariant, į galimybę mokslinių tyrimų rezultatus paversti preke, kurią galima pateikti rinkoms. Atvirų inovacijų veiklos padidėjimas reikalauja vykdyti daugiau mokslinių tyrimų, susijusių su novatoriškumu ir inovacijų ekosistemomis. Todėl daugiadisciplininė MTTVI veikla visų pirma turėtų būti nukreipta į inovacijų prielaidas, įskaitant išvalgumą, žmogiškąjį kapitalą, gebėjimą atsinaujinti ir duomenis, pagal kuriuos vertinamos inovacijos;

24. siūlo, kad vienas iš strateginių programos „Horizontas 2020“ tikslų būtų Europos atvirų inovacijų kultūros sukūrimas per tam skirtas programas ir kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, skirtomis ištraukti galutinius naudotojus, piliečius ir pilietinės visuomenės organizacijas, kuriančiomis IRT paremtus metodus ir priemones atviroms inovacijoms. Pagal šį tikslą turėtų būti vykdoma veikla, skirta kaupti galimą plėsti patirtį atvirų inovacijų valdymo, metodų, priemonių ir taikmenų srityje. Reikia eksperimentuoti ypač tose srityse, kuriose su skaitmeninimu susijusios inovacijos gali turėti didžiulį poveikį, pavyzdžiui, „pažangūs miestai“ ir „pažangus judumas“.

Pagrindinė mintis Nr. 4

Bendrosios programos atnaujinimas reiškia programos praktikos supaprastinimą ir ES finansuojamų MTTVI projektų poveikio didinimą

25. Administravimo praktikos supaprastinamas – vienas sunkiausių uždavinių, kurių tikimasi iš programos „Horizontas 2020“. Dėmesys turėtų būti sutelktas į mokslinių tyrimų temas ir lanksčias, skaidrias finansavimo sistemas, kurios būtų patrauklios tiek, kad universitetams, mokslinių tyrimų institutams ir įmonėms būtų verta siekti plataus europinio bendradarbiavimo ir šiai veiklai skirti nemažas savo pačių finansinių išteklių sumas. Finansavimo panaudojimo stebėseną galėtų būti laikoma pakankama kontrolės priemone, jei ji pagrįsta kiekvieno ūkio subjekto teisės požiūriu galiojančia apskaita ir reguliariu auditu. Taip būtų galima labai sumažinti ES ir jos valstybių narių administravimo pareigūnų atliekamų auditų skaičių – net iki mažiau negu planuota.

REGIONŲ KOMITETAS

26. reikalauja supaprastinti administravimą ir pabrėžia, kad administravimo praktika visuomet turi būti palanki norimiems faktiniams projektų rezultatams siekti. Vieno langelio principo įdiegimas Europos Komisijoje sudarytų galimybę išvengti inovacijoms skirtų projektų koordinavimo fragmentacijos. Tai ypač svarbu daugiadisciplininių projektų ir iš kelių Europos fondų finansuojamų projektų atvejais;

27. mano, kad būtina pakeisti reglamento projekto dėl dalyvavimo taisyklių (COM(2011) 810 final) 24 straipsnį, kuriame kalbama apie netiesiogines išlaidas. Pagal šiuo metu siūlomą modelį („vienodo dydžio normos“ modelis) netiesioginės išlaidos nustatomos taikant vienodą 20 proc. visų reikalavimus atitinkančių tiesioginių išlaidų dydį. Tai dažnai sudarytų nereikalingų

(?) CdR 230/2010 final.

sunkumų padengiant faktines netiesiogines išlaidas. Reikia arba gerokai padidinti procentinę normą, arba sudaryti galimybę prisiimti ir faktines išlaidas, patirtas dėl netiesioginių išlaidų;

28. palankiai vertina programos „Horizontas 2020“ suderinimą su sanglaudos politika ir įvairių ES programų bei finansinių priemonių susiejimą. Tačiau programos „Horizontas 2020“ planai turėtų būti toliau tikslinami, kad būtų galima užsitikrinti būtinus pokyčius. Tai reiškia, kad kiekvienai programai turėtų būti nustatyti kriterijai, padėsiantys siekti tos konkrečios programos tikslų, tačiau visos jos turėtų būti pagrįstos vienu bendru principu – pagal projektą turėtų būti vykdomos veiksmingos priemonės, skirtos mokslinių tyrimų rezultatus perduoti kitiems naudoti. Norint padidinti poveikį, reikia padidinti finansavimo panaudojimo lankstumą projekto metu. Svarbu ne administravimas, o rezultatas;

29. pritaria Europos Parlamento siūlomam mokslu ir technologijomis arba mokslu ir inovacijomis pagrįstam požiūriui, kurio pagrindas – patikimi mokslinės ar techninės kokybės kriterijai, tikroviška administravimo praktika, bendrybių ir skirtumų pripažinimas, technologijų plėtra ir sklaida rinkoje ⁽³⁾;

30. pabrėžia glaudaus bendradarbiavimo vykdančią veiklą, finansuojamą pagal programą „Horizontas 2020“ ir iš sanglaudos politikos fondų, svarbą. Naujuoju programavimo laikotarpiu sanglaudos lėšas reikėtų naudoti pagal paskirtį, kurią RK nurodė savo nuomonėje *Mokslinių tyrimų bendrųjų programų įgyvendinimo paprastinimas* ⁽⁴⁾. Joje RK ragino sukurti naujus mechanizmus, pagal kuriuos būtų skiriamas finansavimas vietos ir regionų valdžios institucijoms, pavyzdžiui, kad jos galėtų įsigyti sėkmingų mokslinių tyrimų projektų rezultatus siekdamos patenkinti novatoriško regioninio vystymosi kvalifikacinius poreikius;

31. siūlo didžiajai daliai programos „Horizontas 2020“ programų taikyti šias priemones kiekvienoje programoje pabrėžiant jos tikslams aktualiausias temas:

- a) vienas didžiausių dabartinės sistemos trūkumų susijęs su tuo, kad nepakankamai naudojamos turimomis žiniomis. Projekto pradžioje turi būti skiriama pakankamai laiko ir kitų išteklių esamoms su tema susijusioms žinioms surinkti ir analizuoti. Šio projekto etapo rezultatai turėtų būti viešai skelbiami ir projekte nedalyvaujantiems subjektams, kad būtų pagerinta informacijos sklaida ir jos panaudojimas visur;
- b) reikėtų labiau nei anksčiau akcentuoti rezultatų pasiekimo svarbą. Praktikoje tai reiškia, kad, pavyzdžiui, programų prašymuose ir projektų paraiškose turėtų būti nurodyta, kokį poveikį MTTVI veikla padarys visuomenei artimoje ir tolimoje ateityje. Daugiau išteklių reikėtų investuoti į poveikio didinimą, taip pat didinti ir per visą projekto ciklą paskirstyti bandomąją veiklą ir rezultatų sklaidą. Išteklių

reikėtų skirti ir naujų partnerių, visų pirma žinių bendradarbių ir rezultatų diegėjų iš įvairių regionų ir sričių, įtraukimui į projektą įvairiais jo etapais;

- c) reikėtų stiprinti ir projektų atvirumo, bendradarbiavimo bei reagavimo į pokyčius kultūrą, kad dalis projekto biudžeto (paprastai 10–20 proc.) būtų atidėta neplanuotoms priemonėms, kurių imamasi projekto metu reaguojant į išorinius pokyčius ir naujoves atitinkamoje srityje ir kurios numatomos vykdančią projektą. Šias lėšas būtų galima panaudoti ir naujų partnerių atvedimui į projektą, jei paaiškėja, kad projektui būtų labai vertinga kitų, iš pradžių projekte nedalyvavusių subjektų patirtis;
- d) pagal Finansinių reglamentų taikymo sritį turėtų būti sukurti mechanizmai, leidžiantys nedideles finansavimo sumas skirti tolesniam išskirtinių projektų rezultatų plėtojimui. Tokiai paramai turėtų būti taikomi tobulumo kriterijai ir ji turėtų pirmiausia skatinti išskirtinius rezultatus nukreipti į kitą inovacinio ciklo etapą (pvz., nuo mokslinių tyrimų pereiti prie taikomosios veiklos ir rinkodaros);
- e) žinių trikampis (mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų sinergija) turėtų būti vienas pagrindinių ne tik Europos inovacijos ir technologijos instituto, bet ir visos programos „Horizontas 2020“ principų. Kiekvienam projektui numatyta veikla turėtų būti suplanuota taip, kad įgyvendintų žinių trikampio principą.

Pagrindinė mintis Nr. 5

Inovacijų sistemos, didelio poveikio technologijos, viešieji pirkimai ir mokslinių tyrimų infrastruktūra turi būti itin tobulinami

32. Programa „Horizontas 2020“ turi užtikrinti, kad visoje Europoje būtų taikomi pažangūs universitetų ir pramonės partnerystės metodai ir procesai. Dėmesį reikia sutelkti į tuos mokslinius tyrimus, kuriais sukuriama įvairesnių inovacijų, ir didinti jų potencialą, taip pat į pelningai dirbančias verslo įmones, įskaitant tas, kurios dirba viešajame sektoriuje.

33. Tarptautiniu mastu sėkmingi produktai – produktai tikrąja ta žodžio prasme arba sistemos, paslaugos ir platesnė veikla – yra vertybių grandinėmis ir ekosistemomis pagrįstos pasaulinio lygio kompetencijos rezultatas. Programa „Horizontas 2020“ turi būti tokia, kad būtų galima sudaryti sąlygas veikiančioms inovacijų grandinėms. Tik tuomet bus galima įgyvendinti didžiausius visuomenės uždavinius ir užtikrinti būtiną industrinį atgimimą.

REGIONŲ KOMITETAS

34. pabrėžia didelio poveikio technologijų svarbą programoje „Horizontas 2020“. Technologijos neturėtų būti kuriamos vien tik pagal atskiras mokslo ir technologijų programas – jau MTTV etapu jos turėtų būti susietos su pramonės vertės grandinėmis ir pasauliniais inovacijų vertės tinklais bei su regioninių ekosistemų ir inovacijų branduolių kūrimo bei kompetencijos stiprinimo veikla. Šiuo požiūriu gali būti naudinga plėtoti regionų

⁽³⁾ CdR 67/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

lygmens universitetų infrastruktūrą. Tai svarbu todėl, kad tuomet mažų ir didesnių verslo įmonių vykdoma produktų kūrimo veikla gali sėkmingai pereiti sunkius pradinis etapus;

35. ragina visapusiškai pasinaudoti galimybėmis, atsirandančiomis dėl to, kad viešajam sektoriui reikia naujų paslaugų, produktų ir technologijų, ir vykdant viešuosius pirkimus didinti inovacijų paklausą. RK pripažino ⁽⁵⁾ didelę viešųjų pirkimų perkamąją galią, kuri sudaro 17 proc. 27 ES valstybių narių BVP, ir pripažino viešųjų pirkimų, kaip inovacijų varomosios jėgos ir akivaizdaus standartus (socialinius, aplinkos ir kt.) keliančio variklio, vaidmenį. Šį potencialą reikia išnaudoti regioniniu, nacionaliniu ir Europos valdymo lygmenimis ir sustiprinti jį atitinkamomis gebėjimų stiprinimo priemonėmis;

36. dar kartą pabrėžia savo įsitikinimą, kad mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos paslaugų viešuosius pirkimus įtraukus į viešųjų pirkimų procedūras būtų galima sustiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę (EMTE); nurodo Regionų komiteto nuomonę dėl žaliosios knygos dėl viešųjų pirkimų ⁽⁶⁾ ir nuomonę dėl ikiprekybinių viešųjų pirkimų ⁽⁷⁾, bet primena, kad minėtos paslaugos neturi būti siejamos su konkurencija;

37. pripažįsta, kad miestai atlieka labai svarbų vaidmenį, nes juose diegiamos plataus masto sistemos keičiančios inovacijos, turinčios didžiulį potencialą atremti sudėtingus ekologinius, socialinius ir ekonominius šiandienos iššūkius. Politikos ir žinių institucijos turi labiau remti transformacijos procesą, per kurį miestuose galima kurti, išbandyti ir plėsti sistemas keičiančias inovacijas;

38. pabrėžia, kad aktyvus vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas atlieka lemiamą vaidmenį siekiant užtikrinti, kad strategijos „Europa 2020“ tikslai ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo srityje, ypač tikslai, susiję su Inovacijų sąjunga, būtų įgyvendinami atsižvelgiant į regionų ypatumus, ir atkreipia dėmesį į labai svarbų šių institucijų vaidmenį suartinant įmones, universitetus arba mokslinių tyrimų centrus ir viešąsias institucijas (remiantis „trigubo sraigto“ arba panašia koncepcija);

39. pabrėžia, kad svarbu investuoti į visos Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrą. Norint sutelkti vietos ir regionų lygmens subjektus siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų, visose Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) plotmėse reikia skirti pakankamai daug dėmesio inovacijoms, t. y. EMTE turėtų išaugti į Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvę. Mokslinių tyrimų infrastruktūra – tai svarbūs išteklių, papildantys universitetus ir kitas mokslinių tyrimų įstaigas bei įrangą. Be to, mokslinių tyrimų infrastruktūra pritraukia kompetentingus mokslininkus iš viso pasaulio ir turėtų būti laikoma įvairių sričių mokslininkų bendra darbo vieta ir platforma, būtina akademinės bendruomenės, privačiojo ir viešojo sektorių specialistų bei kitų visuomenės veikėjų bendradarbiavimui.

⁽⁵⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽⁷⁾ CdR 58/2008 fin.

Pagrindinė mintis Nr. 6

Europos inovacijos ir technologijos institutas (angl. EIT) gali duoti ypatingos pridėtinės vertės ir regionų lygmeniu

40. Komisija pabrėžia ⁽⁸⁾, kad koordinavimo centrai atlieka svarbiausią vaidmenį stiprinant vietos ir pasaulinius žinių ir inovacijų bendrijų (ŽIB) ryšius, įskaitant glaudų bendradarbiavimą su regionų valdžios institucijomis, visų pirma su visais dalyvaujančiais rengiant ir įgyvendinant regioninę inovacijų strategiją pažangios specializacijos tikslais (angl. RIS3). Puikus šios koncepcijos plėtojimo pavyzdys – „Climate KIC“ regioninės inovacijų ir įgyvendinimo bendrijos. Jos yra originalus visos Europos regioninių inovacijų pavyzdys, nes regionus naudoja kaip testavimo bazes, siedamos vadovavimo gebėjimus ir regionų pranašumus su iškilusiais pasauliniais uždaviniais.

REGIONŲ KOMITETAS

41. palankiai vertina ketinimus kurti naujas ŽIB Komisijos pasiūlytose teminėse srityse: pirmoji ŽIB grupė dėl sveikos gyvensenos ir vyresnių žmonių aktyvumo, žaliavų ir ateities maisto; antroji – dėl miestų judumo, papildomos gamybos naudos bei pažangios ir saugios visuomenės. ŽIB tenka ypatingas vaidmuo skatinti ir remti atviras inovacijas pažangaus skaitmeninio priemonėmis ir taip stiprinti inovacijas visoje Europoje;

42. ragina EIT tęsti savo svarbią misiją plėtoti ir skatinti geros praktikos sklaidą žinių trikampio integravimo tikslais, kad būtų plėtojama bendra inovacijų ir žinių perdavimo kultūra. Ateityje EIT turi stengtis užtikrinti, kad ŽIB patirtį būtų galima panaudoti visuose Europos regionuose, ir sukurti bendradarbiavimo kultūrą, kuri galėtų būti pavyzdinis modelis Europoje ir kitur;

43. pritaria EIT planams keisti valdymo struktūrą. Šiuo klausimu ypatingai aktualus Komisijos reglamente pateiktas pasiūlymas ⁽⁹⁾, kad EIT palaikytų tiesioginių ryšių su nacionaliniais ir regionų atstovais bei kitais inovacijų grandinės suinteresuotaisiais subjektais, nes tai būtų naudinga abiem pusėms. Siekiant sudaryti sąlygas tokiam dialogui ir sistemingesniam dalijimuisi informacija, turėtų būti įsteigtas EIT suinteresuotųjų subjektų forumas, vienijantis įvairius skirtingų sričių suinteresuotuosius subjektus. RK turėtų atlikti šio forumo ir regionų tarpininko vaidmenį;

44. siūlo, kad EIT ŽIB prisiimtų funkciją regionų lygmens aukščiausio lygio vadovams organizuoti mokymus apie tai, kaip išnaudoti esamas galimybes pasinaudoti MTTVI kaip neat-siejama vietos lygmens sprendimų priėmimo proceso dalimi, ir kurti Europos regionų tinklus, kur jie galėtų vieni iš kitų pasimokyti. Tai nepaprastai svarbu, nes EIT tinklas yra Europos inovacijų variklis, vienijantis svarbiausius švietimo, mokslinių tyrimų ir verslo subjektus.

⁽⁸⁾ COM(2011) 822 final.

⁽⁹⁾ COM(2011) 817 final.

II. SIŪLOMI PAKĖITIMAI

1 pakeitimas

19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<p><u>Europos vietos ir regionų valdžios institucijos turi atlikti svarbų vaidmenį kuriant Europos mokslinių tyrimų erdvę ir užtikrinant veiksmingą Bendrijos finansinių priemonių taikymo koordinavimą, visų pirma stiprinant programos „Horizontas 2020“ ir struktūrinių fondų sąsajas pagal regionines inovacijų strategijas, pagrįstas pažangia specializacija. Be to, regionams tenka svarbus vaidmuo skleidžiant ir įgyvendinant programos „Horizontas 2020“ rezultatus ir užtikrinant papildomų priemonių finansavimą, įskaitant viešuosius pirkimus.</u></p> <p><u>Be to, programoje „Horizontas 2020“ turėtų būti numatytas finansavimas moksliniams tyrimams ir koncepcijų bei metodų, reikalingų regionų ir miestų, mokslo įstaigų ir verslo įmonių tarpusavio bendradarbiavimui inovacijų ir žinių perkėlimo į rinką srityje, kūrimumi.</u></p>

Paiškinimas

Nustatant tikslą, kad Europa taptų pasauline lydere sprendžiant visuomenei aktualiausius uždavinius, – šis tikslas jau išdėstytas programoje „Horizontas 2020“ – reikia užtikrinti, kad mokslinių tyrimų, taikomosios veiklos ir inovacijų veikla pasižymėtų aiškiu regioniniu aspektu. Inovacijų laboratorijos jau nebėra tik tradicinės universitetų infrastruktūros dalis, bet sudaro išsidas regionines inovacijų ekosistemas, naudojamas įvairių pagal naudotojų poreikius sukurtų inovacijų – naujų produktų, procesų, struktūrų ir sistemų, kurias prireikus galima keisti ir plėsti, – prototipams operatyviai išbandyti.

Šios plėtros tikslais programos „Horizontas 2020“ biudžete, skirtame „trigubo sraigo“ veiklai modernizuoti, regioninis matmuo turi būti ypač ryškus. Ypač reikėtų pabrėžti koncepcijų ir metodų, reikalingų norint sustiprinti informacijos srauto tarp įvairių subjektų: žinių kūrėjų, vartotojų ir galutinių naudos gavėjų, poveikį visuomenei, mokslinius tyrimus ir inovacijas. Dalį šių išlaidų galima padengti struktūrinių fondų lėšomis. Programą „Horizontas 2020“ įgyvendinant kartu su struktūrinių fondų programomis galima padengti tik dalį šios plėtros išlaidų ir tik tuose regionuose ir miestuose, kurie atitinka kriterijus tokiam finansavimui gauti. Todėl problemų kyla tiems regionams arba miestams, kurie neatitinka kriterijų finansavimui gauti (nebent mažai jo daliai), todėl negali pasinaudoti šiomis lėšomis „trigubo sraigo“ koncepcijai plėtoti inovacijų ir žinių perkėlimo į rinką srityje.

2 pakeitimas

26 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Kad būtų pasiektas didžiausias poveikis, įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ turėtų būti užtikrinama glaudi sąveika su kitomis Sąjungos programomis (pavyzdžiui, švietimo, kosmoso, aplinkos, konkurencingumo ir MVĮ, vidaus saugumo, kultūros ir žiniasklaidos) ir su sanglaudos politikos fondais bei regioninės plėtros politika – tai gali ypač padėti stiprinti nacionalinių ir regioninių mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus atsižvelgiant į pažangiosios specializacijos strategijas.</p>	<p>Kad būtų pasiektas didžiausias poveikis, įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ turėtų būti užtikrinama glaudi sąveika su kitomis Sąjungos programomis (pavyzdžiui, švietimo, kosmoso, aplinkos, konkurencingumo ir MVĮ, vidaus saugumo, kultūros ir žiniasklaidos) ir su sanglaudos politikos fondais bei regioninės plėtros politika – tai gali ypač padėti stiprinti nacionalinių ir regioninių mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus atsižvelgiant į pažangiosios specializacijos strategijas. <u>Taip pat turėtų būti remiamasi sėkmingai įgyvendinamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, „Žinių regionų“ iniciatyva.</u></p>

3 pakeitimas

4 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Programa „Horizontas 2020“, kaip Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo bendra strateginė programa, atlieka pagrindinį vaidmenį įgyvendinant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“; taigi ji padeda telkti privačiojo sektoriaus investicijas, kurti naujas darbo vietas ir užtikrinti Europos ilgalaikį tvarų augimą ir konkurencingumą.</p>	<p>Programa „Horizontas 2020“, kaip Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo bendra strateginė programa, atlieka pagrindinį vaidmenį įgyvendinant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“; taigi ji padeda telkti <u>viešojo ir</u> privačiojo sektoriaus investicijas, kurti naujas darbo vietas, <u>skatinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą</u> ir užtikrinti Europos ilgalaikį tvarų augimą ir konkurencingumą. <u>Be to, iš programos „Horizontas 2020“ biudžeto turėtų būti finansuojami moksliniai tyrimai, koncepcijų bei metodų kūrimas ir kitų formų intelektinis kapitalas, reikalingas regionų ir miestų, mokslo įstaigų ir verslo įmonių tarpusavio bendradarbiavimui inovacijų ir žinių perkėlimo į rinką srityje.</u></p>

Paiškinimas

„Trigubo sraigto“ veiklai, susijusiai su inovacijomis ir žinių pritaikymu, finansavimas turėtų būti skiriamas ne vien iš struktūrinių fondų, bet ir iš programos „Horizontas 2020“ lėšų. „Trigubo sraigto“ koncepcijos modernizavimas yra labai svarbus norint paskatinti pažangiąją regionų specializaciją, jiems padėti bei ugdyti europinę kompetenciją pasitelkus glaudesnę bendradarbiavimą ir mokantis iš geriausių pavyzdžių. Tam į programą „Horizontas 2020“ reikia įtraukti finansavimą novatoriškiems universitetams ir regionams, kad būtų panaikintas mokslinių tyrimų ir inovacijų atotrūkis Europoje taip stiprinant kompetentingų mokslinių tyrimų institutų ir mažiau išsivysčiusių regionų komandinę ryšį, pripažįstant mažiau išsivysčiusių regionų kompetenciją ir regionų lygmeniu sudarant palankesnes sąlygas mokytis vykdyti inovacijų politiką.

4 pakeitimas

5 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>5 straipsnis</p> <p><i>Bendrasis tikslas, prioritetai ir konkretūs tikslai</i></p> <p>1. Programa „Horizontas 2020“ visoje Sąjungoje padeda kurti žinias ir inovacijas grindžiamą ekonomiką, pritraukdama pakankamai papildomų lėšų moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms. Taip ji padeda įgyvendinti strategiją „Europa 2020“ ir kitų sričių Sąjungos politiką, taip pat užtikrinti, kad būtų baigta kurti ir imtų veikti Europos mokslinių tyrimų erdvė (EMTE). Atitinkami veiklos kokybės rodikliai nustatyti I priedo įžangoje.</p>	<p>5 straipsnis</p> <p><i>Bendrasis tikslas, prioritetai ir konkretūs tikslai</i></p> <p>1. Programa „Horizontas 2020“ visoje Sąjungoje padeda kurti žinias ir inovacijas grindžiamą ekonomiką, pritraukdama pakankamai papildomų lėšų moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms. Taip ji padeda įgyvendinti strategiją „Europa 2020“ ir kitų sričių Sąjungos politiką, taip pat užtikrinti, kad būtų baigta kurti ir imtų veikti Europos mokslinių tyrimų <u>ir inovacijų</u> erdvė (EMTIE). Atitinkami veiklos kokybės rodikliai nustatyti I priedo įžangoje.</p>

Paiškinimas

Visoje programoje „Horizontas 2020“ pabrėžiama inovacijų svarba. Vien tik mokslinių tyrimų nepakanka; moksliniai tyrimai veikiau turėtų paskatinti inovacijas, taip pat prisidėti prie ekonomikos augimo ir gerovės. Kaip siūloma nuomonės projekto 39 punkte, tinkamesnis pavadinimas būtų ne EMTE, o Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvė – EMTIE. Jis turėtų būti pakeistas visose reglamento projekto dalyse, kur kalbama apie šią erdvę.

5 pakeitimas

5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
5 straipsnis	5 straipsnis
Bendrasis tikslas, prioritetai ir konkretūs tikslai	Bendrasis tikslas, prioritetai ir konkretūs tikslai
3. Jungtinis tyrimų centras teikia Sąjungos politikai įgyvendinti reikalingą mokslinę bei techninę paramą ir taip padeda siekti 1 ir 2 dalyse nustatyto bendrojo tikslo ir prioritetų. Šių veiklos krypčių bendrieji apmatai nustatyti I priedo IV dalyje.	3. Jungtinis tyrimų centras teikia Sąjungos politikai įgyvendinti reikalingą mokslinę bei techninę paramą ir taip padeda siekti 1 ir 2 dalyse nustatyto bendrojo tikslo ir prioritetų. <u>Jungtinis tyrimų centras, prisidedamas naujausiais tyrimų ir inovacijų rezultatais, padeda priimti regionų ir vietos lygmens sprendimus. Šių veiklos krypčių bendrieji apmatai nustatyti I priedo IV dalyje.</u>

Paiškinimas

Nuomonės projekto 20 punkte teigiama, kad prisidedamas naujausiais MTTVI rezultatais Jungtinis tyrimų centras turėtų padėti priimti regionų ir vietos lygmens sprendimus. To turėtų būti siekiama glaudžiai koordinuojant veiklą atsižvelgiant į naujausius pokyčius Pažangios specializacijos platformoje. Rezultatai turėtų būti matuojami ne ataskaitų ir kitų leidinių skaičiumi, o eksperimentų finansavimu ir operatyviu prototipų išbandymu, vykdant mokslinius tyrimus gautų žinių pritaikymu praktiniams pokyčiams visoje Europoje diegti, tokiu būdu regionų ir vietos lygmeniu didinant gebėjimą atsinaujinti.

6 pakeitimas

7 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
b) ii) turi geros dalyvavimo Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programose patirties;	b) ii) turi geros dalyvavimo Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programose patirties;

Paiškinimas

Taip automatiškai užkertamas kelias naujokams.

7 pakeitimas

12 straipsnio 1 ir 2 dalys

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
12 straipsnis	12 straipsnis
Išorės patarimai ir visuomenės dalyvavimas	Išorės patarimai ir visuomenės dalyvavimas
1. Įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ atsižvelgiama į patarimus ir informaciją, kurių šaltiniai yra: Komisijos sudarytos nepriklausomų aukšto lygio ekspertų patariamiosios grupės; pagal tarptautinius mokslo ir technologijų susitarimus sukurtos dialogo struktūros; prognozavimo veikla; tikslinės viešosios konsultacijos ir skaidrus bei interaktyvūs procesai, kuriais užtikrinamas atsakingų mokslinių tyrimų ir inovacijų rėmimas.	1. Įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ atsižvelgiama į patarimus ir informaciją, kurių šaltiniai yra: Komisijos sudarytos nepriklausomų aukšto lygio ekspertų patariamiosios grupės; pagal tarptautinius mokslo ir technologijų susitarimus sukurtos dialogo struktūros; prognozavimo veikla; tikslinės viešosios konsultacijos ir skaidrus bei interaktyvūs procesai, kuriais užtikrinamas atsakingų mokslinių tyrimų ir inovacijų rėmimas.
2. Taip pat visapusiškai atsižvelgiama į atitinkamus Europos technologijų platformų ir Europos inovacijų partnerystės parengtų mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkių bei pagal bendro programavimo iniciatyvas parengtų mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkių aspektus.	2. Taip pat visapusiškai atsižvelgiama į atitinkamus Europos technologijų platformų ir Europos inovacijų partnerystės parengtų mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkių aspektus.

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	<u>3. Kad Europa pasiektų tikslą tapti pasauline lydere sprendžiant didžiausius visuomenės uždavinius, mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla savo pobūdžiu turi būti daugiadisciplininė, daugiakultūrinė ir joje turi aktyviai dalyvauti regionai. Tam reikia, kad regionai bendradarbiautų visos Europos mastu ir būtų siekiama didinti regionų kompetenciją vykdant tokias programas kaip „Žinių regionų“ iniciatyva ir „gyvosios“ laboratorijos.</u>

Paaiškinimas

Šis pakeitimas pagrįstas nuomonės projekto 8–11 punktais.

8 pakeitimas

13 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
13 straipsnis Kompleksiniai veiksmai 1. Užtikrinami programos „Horizontas 2020“ prioritetų tarpusavio ryšiai ir sąsajos, ir pagal kiekvieną prioritetą vykdomų veiksmų ryšiai ir sąsajos. Ypač daug dėmesio šiuo atžvilgiu skiriama didelio poveikio ir pramonės technologijų kūrimui bei taikymui, atradimo pavertimui rinkos produktu, kelias disciplinas aprėpantiems moksliniams tyrimams ir inovacijoms, socialiniams ir ekonominiams mokslams bei humanitariniams mokslams, Europos mokslinių tyrimų erdvės veikimo ir laimėjimų skatinimui, bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis, atsakingiems moksliniams tyrimams ir inovacijoms, į kuriuos integruotas lyčių aspektas, mokslo darbuotojo profesijos patrauklumo didinimui ir tarpvalstybinio ir tarpsektorinio mokslo darbuotojų judumo paprastinimui.	13 straipsnis Kompleksiniai veiksmai 1. Užtikrinami programos „Horizontas 2020“ prioritetų tarpusavio ryšiai ir sąsajos, ir pagal kiekvieną prioritetą vykdomų veiksmų ryšiai ir sąsajos. Ypač daug dėmesio šiuo atžvilgiu skiriama didelio poveikio <u>gebėjimų</u> ir pramonės technologijų kūrimui bei taikymui, atradimo pavertimui rinkos produktu, kelias disciplinas aprėpantiems moksliniams tyrimams ir inovacijoms, socialiniams ir ekonominiams mokslams bei humanitariniams mokslams, Europos mokslinių tyrimų erdvės veikimo ir laimėjimų skatinimui, bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis, atsakingiems moksliniams tyrimams ir inovacijoms, į kuriuos integruotas lyčių aspektas, mokslo darbuotojo profesijos patrauklumo didinimui ir tarpvalstybinio ir tarpsektorinio mokslo darbuotojų judumo paprastinimui.

Paaiškinimas

Nuomonės projekto 34 punkte nurodyta, kad didelio poveikio technologijų negalima laikyti vien technologijų raida, jos jau MTTV etape turėtų būti susietos su pramonės vertės grandinėmis ir pasauliniais inovacijų vertės tinklais bei su regioninių ekosistemų ir inovacijų branduolių kūrimo bei gebėjimų stiprinimo veikla. Tai geriau atspindi formuluotė „didelio poveikio gebėjimai ir pramonės technologijos“.

9 pakeitimas

20 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
Viešojo sektoriaus subjektų partnerystė 1. Įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ padedama stiprinti viešojo sektoriaus subjektų partnerystę, kai veiksmai regioniniu, nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu Sąjungoje įgyvendinami bendrai. Ypač daug dėmesio skiriama bendroms valstybių narių programavimo iniciatyvoms.	Viešojo sektoriaus subjektų partnerystė 1. Įgyvendinant programą „Horizontas 2020“ padedama stiprinti viešojo sektoriaus subjektų partnerystę, kai veiksmai regioniniu, nacionaliniu ar tarptautiniu lygiu Sąjungoje įgyvendinami bendrai. Ypač daug dėmesio skiriama bendroms valstybių narių programavimo iniciatyvoms (BPI) ir šiose BPI atitinkamais atvejais gali dalyvauti ES regionai ir miestai.

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>2. Viešojo sektoriaus subjektų partnerystę galima remti pagal vieną ar kelis 5 straipsnio 2 dalyje nustatytus, visų pirma:</p> <p>a) pasitelkus ERA–NET priemonę, naudojant dotacijas, kuriomis remiamos viešojo sektoriaus subjektų partnerystės – jų vykdoma tinklo struktūrų rengimo ir kūrimo veikla, bendros veiklos planavimas, projektavimas, vykdymas ir koordinavimas, taip pat pavienių bendrų kvietimų teikti pasiūlymus ir tarptautinio pobūdžio veiksmų papildomas finansavimas;</p> <p>b) Sąjungos dalyvavimas programose, kurias pagal SESV 185 straipsnį įgyvendina kelios valstybės narės.</p> <p>Atsižvelgiant į a punkte numatytus tikslus, papildomas finansavimas skiriamas atsižvelgiant į ankstesnius didelius finansinius dalyvaujančių subjektų finansinius išpareigojimus, susijusius su bendrais kvietimais teikti pasiūlymus ir bendrais veiksmais. Taikant ERA-NET priemonę gali būti siekiama suderinti su bendrai skelbiamais kvietimais pateikti pasiūlymus ir bendrų veiksmų vykdymu susijusias taisykles ir įgyvendinimo būdus. Šią priemonę taip pat galima naudoti norint pagal SESV 185 straipsnį parengti iniciatyvą.</p> <p>Atsižvelgiant į b punkte numatytus tikslus, šios iniciatyvos siūlomos tik tais atvejais, kai būtina turėti specialią įgyvendinimo struktūrą ir kai dalyvaujančios šalys yra ryžtingai nusiteikusios užtikrinti integravimą mokslo, valdymo ir finansiniu lygiu. Be to, pasiūlymai dėl b punkte nurodytų iniciatyvų nustatomi remiantis visais šiais kriterijais:</p> <p>a) aiškus siektino tikslo apibrėžimas ir jo aktualumas programos „Horizontas 2020“ ir bendriems Sąjungos politikos tikslams;</p> <p>b) aiškūs dalyvaujančių šalių finansiniai išpareigojimai, įskaitant išankstinius išpareigojimus sujungti tarptautiniams moksliniams tyrimams ir inovacijoms skirtas nacionalines ir (arba) regionines investicijas;</p> <p>c) pridėtinė vertė veiksmų imantis Sąjungos lygiu;</p> <p>d) su įgyvendinamų programų dydžiu ir jų skaičiumi susijusi kritinė masė, veiklos panašumas ir atitinkamų mokslinių tyrimų, kuriuos jie aprėpia, dalis;</p> <p>e) SESV 185 straipsnio kaip tinkamiausios priemonės siekiant tikslų veiksmingumas.</p>	<p>2. Viešojo sektoriaus subjektų partnerystę galima remti pagal vieną ar kelis 5 straipsnio 2 dalyje nustatytus, visų pirma:</p> <p>a) pasitelkus ERA–NET priemonę, naudojant dotacijas, kuriomis remiamos viešojo sektoriaus subjektų partnerystės – jų vykdoma tinklo struktūrų rengimo ir kūrimo veikla, bendros veiklos planavimas, projektavimas, vykdymas ir koordinavimas, taip pat pavienių bendrų kvietimų teikti pasiūlymus ir tarptautinio pobūdžio veiksmų papildomas finansavimas;</p> <p>b) Sąjungos dalyvavimas programose, kurias pagal SESV 185 straipsnį įgyvendina kelios valstybės narės, <u>tam tikrais atvejais kartu dalyvaujant subnacionalinės valdžios institucijoms.</u></p> <p>Atsižvelgiant į a punkte numatytus tikslus, papildomas finansavimas skiriamas atsižvelgiant į ankstesnius didelius finansinius dalyvaujančių subjektų finansinius išpareigojimus, susijusius su bendrais kvietimais teikti pasiūlymus ir bendrais veiksmais. Taikant ERA-NET priemonę gali būti siekiama suderinti su bendrai skelbiamais kvietimais pateikti pasiūlymus ir bendrų veiksmų vykdymu susijusias taisykles ir įgyvendinimo būdus. Šią priemonę taip pat galima naudoti norint pagal SESV 185 straipsnį parengti iniciatyvą.</p> <p>Atsižvelgiant į b punkte numatytus tikslus, šios iniciatyvos siūlomos tik tais atvejais, kai būtina turėti specialią įgyvendinimo struktūrą ir kai dalyvaujančios šalys yra ryžtingai nusiteikusios užtikrinti integravimą mokslo, valdymo ir finansiniu lygiu. Be to, pasiūlymai dėl b punkte nurodytų iniciatyvų nustatomi remiantis visais šiais kriterijais:</p> <p>a) aiškus siektino tikslo apibrėžimas ir jo aktualumas programos „Horizontas 2020“ ir bendriems Sąjungos politikos tikslams;</p> <p>b) aiškūs dalyvaujančių šalių finansiniai išpareigojimai, įskaitant išankstinius išpareigojimus sujungti tarptautiniams moksliniams tyrimams ir inovacijoms skirtas nacionalines ir (arba) regionines investicijas;</p> <p>c) pridėtinė vertė veiksmų imantis Sąjungos lygiu;</p> <p>d) su įgyvendinamų programų dydžiu ir jų skaičiumi susijusi kritinė masė, veiklos panašumas ir atitinkamų mokslinių tyrimų, kuriuos jie aprėpia, dalis;</p> <p>e) SESV 185 straipsnio kaip tinkamiausios priemonės siekiant tikslų veiksmingumas.</p>

Paiškinimas

Aktyvus regionų vaidmuo yra labai svarbus siekiant programos „Horizontas 2020“ tikslų. Reikia pabrėžti, jog reikalingas lankstumas ir glaudesnis regionų bendradarbiavimas.

Be to, šiuo pakeitimu norima pabrėžti, kad ES dalyvavimui regionų valdžios institucijų vykdomose programose turi būti taikomas tas pats principas kaip ir valstybėms narėms. Tai atitiktų SESV 185 straipsnio dvasią.

2012 m. liepos 19 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė*
Mercedes BRESSO
